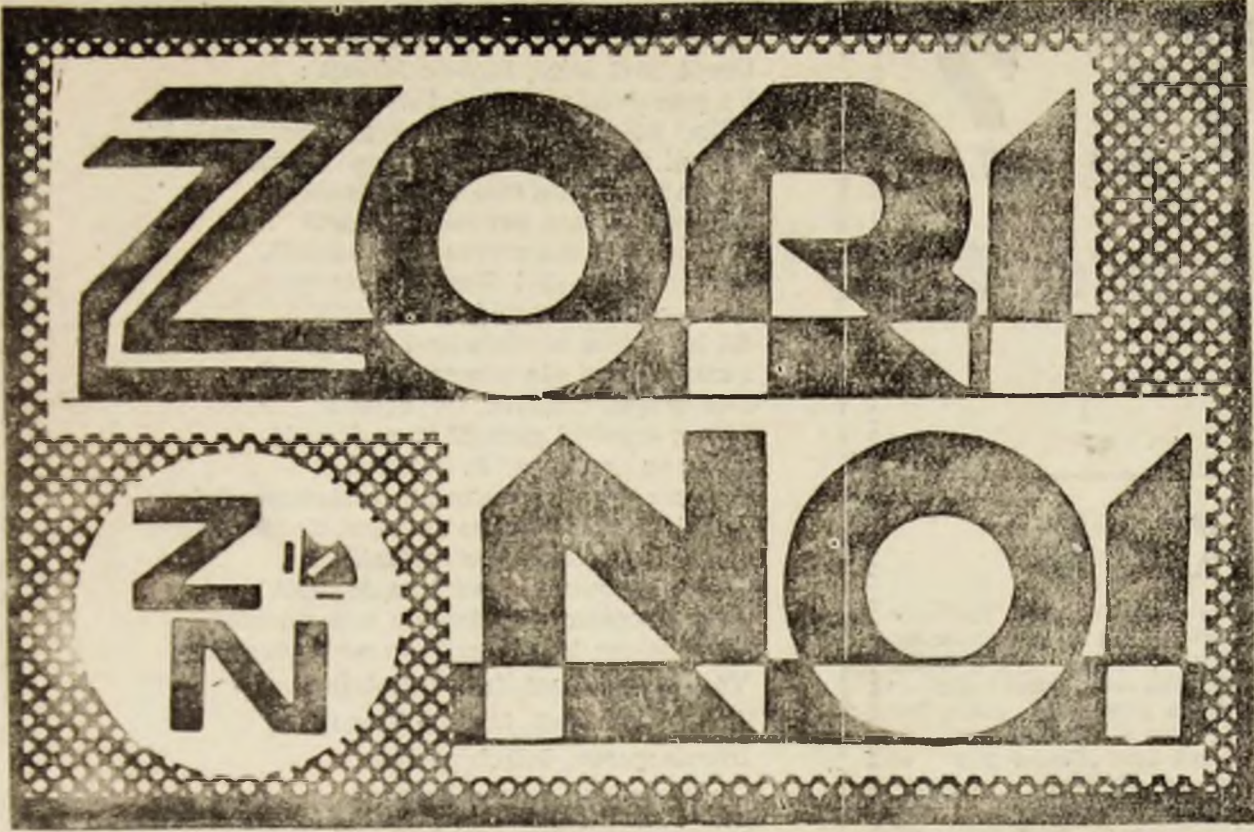

In ziua de 1 ianuarie lumea creștină prăznuiește pe Sf. M. M. Vasile. Cu acest prilej urăm purtătorilor acestui nume multă sănătate și prosperitate!

LA MULȚI ȘI FERICIȚI ANI!

COTIDIAN DE OPINIE ȘI INFORMAȚII AL VĂII JIULUI

ANUL IV, NR. 781

JOI, 31 DECEMBRIE 1992

4 PAGINI — 15 LEI

La televizoarele din CIMPA

Domnul Iliescu se vede cu dubluri

Dar nu numai demnul președinte. Toți posesorii de televizoare, ale căror case sînt amplasate în spatele dealului Taia, vîd, pe ecranele aparatelor, imaginea dublată sau chiar triplată. Și asta deoarece minireleul de pe dealul cu pricina este mai mult defect decît în stare de funcționare. Vă închipuiți, dară, ce „bucurie” pe capul oamenilor cînd, uitîndu-se la „Cronica Parlamentului”, bunăoară, vîd doi-trei Vadimi sau tot alții Păunești. Emisiunea respectivă, vizionată în astfel de condiții, concurează excelent cel mai tare horror.

În satul Râscoala, chestiunea în cauză nu se pune. Oamenii nu sînt supuși unui asemenea calvar. În schimb, ai „de după deal” — după cum îmi spunea un locuitor de-acolo, dl. Ilie Bolog — a ajuns pînă a solicita, la poștă, „ștergerea” televizoarelor. „Am vrut să-mi iau antenă parabolică — zice omul —, dar la ala nu se vîd românii. Unii mi-au zis, însoară-te, mă, te muți la Petrița și o să vezi bine. Apoi, om veni și noi pe la tine. Bun! Da' aștia-lalți ce fac? Pe timpu' lu' Ceaușescu se vedea bine tot timpul”. Adică două ore, cît era programul, l-am corectat pe cel din fata mea. Că atunci întreruperea întimplătoare a circuitului la un releu era tratată ca sabotaj. Mai ales cînd era vorba de un discurs ținut de cel mai iubit la vreme mare adunare populară.

Deci, care-i situația? La poștă, aflu de la om, au tot încercat. De cîteva ori a rezolvat problema și domnul primar al Petriței. Printr-un telefon dat unde trebuie. A trecut Crăciunul și vine Anul Nou. Oamenii și-au făcut rost de programul TV de Revelation. Abia așteaptă să vadă emisiunea. Dar nu cum sînt obligați să le vizioneze pe cele de acum. Cu dubluri și tripluri. În caz că nu se aranjează nimic pînă atunci, cel o sută de telespectatori din spatele dealului Taia vor avea impresia că li se prezintă pe ecran filme de groază.

Gheorghe OLTEANU

CASPEȚI din ITALIA

Astăzi sosesc la Petroșani un grup de prieteni ai Văii Jiului din Italia. Este vorba de membri ai Asociației „Bellunesi nell Mondo”, Familia „Jiu-Piave”. Cu prilejul Anului Nou, prietenii italieni aduc o primă tranșă de materiale medicale, articole pentru nou-nascuți și medicamente, care urmează a fi donate Spitalului din Petroșani. Mulțumindu-le pentru acest gest de omenie, le urăm, cu prilejul Anului Nou, sănătate, prosperitate și tradiționalul „La mulți ani!”

An nou, speranțe noi

Anul pe care l-am încheiat nu a fost prea bogat în realizări. Dimpotrivă, a marcat un record nedorit. Din surse oficiale am aflat că numărul șomerilor a depășit cifra de un milion. Dincolo de aceasta cifră se poate ghici cu ușurință un cortegiu nesfîrșit de suferințe, neliniști și incertitudini pentru cei rămași fără posibilitatea de a munci și a câștiga un ban care să le asigure o existență demnă. Dar n-a fost numai șomajul, ci și inflația, care a atins cote insuportabile pentru majoritatea populației țării. S-au îmbogățit, în schimb, cîțiva întreprinzători, mai bine zis profitori, care au știut să valorifice în interes personal posibilitățile nelimitate de a specula mărfurile, de a vinde pe mai nimic, peste hotare, produsele industriei naționale, de a pune pe picioare afaceri mai puțin sau mai mult necurate. Încercările de a stavili valul corupției și jafului aușției naționale au fost, cel puțin pînă acum, mai mult declarative.

Pe bună dreptate ne punem întrebarea: încotro ne îndreptăm dacă nu vor fi stăvilit aceste fenomene sociale? Anul nou se leagă, de regulă, de noi speranțe. E în firea omului de a spera, oricît ar fi el de disperat.

Analizînd cu luciditate cursul evenimentelor politice și economice din ultimele luni, nu se poate spune că avem unele motive de a spera într-un an mai bun. Noul Guvern a pornit la drum cu un program de lucru care vine în întîmpinarea durerilor și suferințelor țării. S-au stabilit măsuri pentru asigurarea combustibililor și alimentelor necesare populației pe perioada de iarnă. Se lucrează și

Mai degrabă îngrijorare decît apatie

Este cu totul exagerat să spun că doar frigul, distribuit în mod egal pentru toată lumea, este cel vinovat de apatia ultimelor zile din 1992. Frig a fost întotdeauna și s-a însoțit de minune — cu sufla de sărbători, deschise de Crăciun, care țin încă vreo săptămînă, toți oamenii dedîndu-se la un prelungit ospăț, ca o sfidare (ori poate confirmare, mai știi?) la tot mai bine înșurubata rigoare a economiei de piață. Este amorțeală în viața politică, în lucrarea Guvernului, chiar și prin instituția prezidențială, apoi în jos, din treaptă în treaptă, pînă ajungem la noi înșine.

Însă apatia e doar părelnică, deoarece în astfel de sărbători, cînd se adună oamenii potrivit a trei criterii — amici, pătași al acelorași crezuri politice aflători în feluritele cercuri ale Puterii, — se pun la cale tactici și strategii în vederea celor 365 de următoare zile intrucît ce s-a făcut în acest an se consideră că bine s-a făcut. Ceea ce de cel puțin discutabil, una dintre multele rezerve: acest bine este relativ intrucît depinde din ce unghi și din ce poziție îl privești. Cea mai mare îngrijorare o au Guvernul și agenții economice referitor la TVA, cum i se zice, alintat-abreviat, Taxei pe Valoarea Adăugată, deocamdată o necunoscută care își dezvăluie chipul după 1 ianuarie 1993. Sînt neîncredători că va stabili rivnita ordine în debandada de pînă acum. Lumea afacerilor limitîndu-se la domeniul comercial, deci fără nici o contribuție la crearea a ceva cit de cit concret. Dar acum este vacanță, toată lumea se bucură, aidoma copiilor (este o nostalgie după candoare și prospețime spirituală), de zile, mai multe ori mai puține de conturare a gîndurilor viitoare, că doar cu gîndurile au rămas. Și nu puține.

Nici în viața politică nu este mai mult relief. Se plănuieste și se plămădesc clarificări, după atîtea și atîtea născăptate desprinderi în aripi și aripioare. Așa încît s-a ajuns la celebra zicere a lui Moș Ion Roată. Va fi un Partid Liberal, fără dl. Radu Câmpăneanu, bineînțeles, condus de dl. Nicolae Manolescu? Totul este posibil cum și Convenția Democratică va fi o formă fără conținut. Mai demne de urmărit vor fi traiectoriile pe care vor evolua FSN, cu opțiune politică definită, și FDSN, formațiune fidelă, cum se tot repetă idealurilor Revoluției din decembrie 1989. În ce direcții imprezvizibile vor apuca PUNR și PRM, depinde cum și în ce fel se vor mulțumi cu ce vor obține. Adică prefecturi, deoarece vom vedea alte figuri în astfel de instituții. Cît despre PSM, acest partiduleț are trecut dar nu și viitor politic. Celălalte, multe și marunte formațiuni au dispărut de pe firmamentul politic, mai sînt reprezentate prin unele consilii locale ca mărturie istorice. Doar partidele reprezentate în Parlament vor domina scena politică românească în 1993. Însă este o anumită derută chiar în mijlocul acestora intrucît nu mai există nici o certitudine că membrii și simpatizanții, plictisiți de atîtea și atîtea răfuiești pe la structurile de virf, n-au „dezertat” preferînd poziția spectatorului.

Așadar apatia este înșelătoare, mai degrabă aduce a îngrijorare. De aceea oamenii par a fi uitați, în pragul ultimelor zile din 1992, să zimbească deschis și sincer ca în acel decembrie de acum trei ani.

Tiberiu SPATARU

PULS

lanței de plăți a României în relațiile sale economice cu țările străine. Au început să apară, ca primele flori ale primăverii, unele întreprinderi prospere cu caracter productiv. Sînt și semne pozitive cu privire la privatizare. Unele societăți comerciale cu capital preponderent de stat s-au transformat în societăți pe acțiuni în care principalii acționari sînt proprii salariați și au devenit unități prospere.

Încet, dar sigur, își face loc ideea simplă că nu poate exista prosperitate decît unde s-a înțeles adevărul simplu că, pentru aceasta e nevoie de muncă. Speranțele într-o viață mai bună, legate de noul an, nu pot avea alt temel. Trebuie să recunoaștem cu sinceritate că în ultimii trei ani ne-am îndepărtat de adevărul simplu, aștînd zadarnic să fim atinși de el.

timpul să recunoaștem că dacă nu ne ajutam singuri, nimeni nu ne va ajuta. Dorim un venit național mai mare, pe temeiul căruia să se încropească un buget de stat capabil să facă față principalilor nevoi sociale, dar am trecut la o săptămîna de lucru redusă fără a fi suplinită de o creștere a productivității muncii. În țările prospere, pe care ne place să le luăm drept model, lucrurile stau invers. Numai după atingerea unor înalte productivități, care să permita un belșug de produse și salarii mai mari s-a trecut la reducerea săptămîinii de lucru...

Mișcarea sindicală, organizată în ultimii ani și mult lărmărită se îndreaptă inevitabil spre un punct critic. Pînă cînd și pînă unde vor putea fi împinse în sus, pretențiile revendicative care nu se întemeiază pe munca reală? Oricît de mare ar fi un buget național și oricît s-ar umfla el în mod artificial, prin accize și impozite, există niște limite care nu pot fi depășite. Acceptarea revendicărilor sindicalele fără acoperire în muncă reală, duce la inflație. Este clar de pe acum că inflația a atins cote insuportabile, conducînd, de fapt, la o drastică scădere a nivelului de trai.

Desi în aceste zile mulți dintre cei ce citesc aceste rînduri au suferit de frig în apartamente reci, ei și în alți ani nu și-au pierdut încă singurul punct de sprijin care ne-a rămas: speranța! Să dea Domnul ca, măcar în acest nou an, speranțele noastre să nu mai rămîn deșerte!

Știți cum arată CURCANUL? Adică, mai țineți minte?

GENOCID

O veste cutremurătoare a sosit ieri, înspre seară prin FAX, la redacția noastră. În mai multe puncte ale Văii Jiului persoane neidentificate au masacrat câteva sute de curcani. Potrivit unui prim comunicat al Poliției (sanitar-veterinare), masaerul a fost declanșat în semn de represalii față de Hotărârea Guvernului de introducere a „Taxei pe Valoare Adăugată”. Practic nu s-a dorit să se mai adauge o valoare precum cea a curcanului liberalizat la costul Revelionului. Un al doilea comunicat, remis redacției noastre prin același mijloc de comunicare tip „MITA” (Ferește Doamne, de mită!) menționează că nu a fost genocid ci numai omor deosebit de grav. S-a schimbat încadrarea juridică. În atenția „organelor” sînt și nevestele celor acuzați cărora li se impută, potrivit „Codului Revelionului” infracțiunea de „instigare la omor deosebit de grav (adică „Tale, bă, curcanul!”) faptă ce se pedepsește cu 2—3 zile de in-

digestie post-revelion. Pedepsa se poate reduce la jumătate dacă, după noaptea de pomină, comportarea este bună! Pe de altă parte „Asociația curcanilor răniți înainte de Revelion”, al cărei imn este „Cine-a tras cu toporul în gitlejurile noastre”, precum și rudele celor care și-au pierdut cu acest prilej pe-nele cu fulgi cu tot, au remis spre publicare departamentului nostru de actualități, un alt comunicat prin care se protestează împotriva tratamentului inuman din gulagurile cotețelor și se cere aflarea adevărului despre genocid (gurile rele spun că au pierit circa 3333 curcani, iar gospodinele cu ochi albaștri spun că ar fi pierit numai 33, din cauza prețurilor mari, și aceștia duși drept plocon la... „acolo, sus”). Pînă la noapte, cînd vom vedea cum e cu curcanii la Petreșani și pe „Vale”, vă sugerăm să rămîneți în sfera „Fraților Petreș” (ăia, doi la pumn), că tot așa ceva vrea și Văcăroiu. Și ce? Parcă numai el?

Pipota

Definiție: „Pipota este stomacul muscular al unor pasări: rîzâ” (Dicționarul explicativ al limbii române).

Analiza din punct de vedere sincron și diacronic a conceptului de pipota. Pipota a apărut în decursul istoriei curcanilor de tot felul, îndeosebi în perioadă de tristă amintire în care erau curcani la tot pasul. Parcă acum nu mai sînt... Pipota s-a creat ca organ în momentul în care s-a pus problema acumulării lărgite, a producției, cînd pierderile planificate erau la loc de cinste. Astfel încît conceptul de pipota s-a dezvoltat în flagrantă contradicție cu „Legea 16”. De unde și ideea că pipota este ilicită. S-a trecut apoi la alimentația rațională, care a dus la lipsirea porcișilor pipotei unul de altul, mai rău ca pe timpul foametei din '48. Acum, la trei ani de la... pipotele unora se umplă în mod privatizat, iar ale celor mai mulți curcani bleși, cu gușă, continuă să se lipească. Unele mai chiorăle pe la vreun miting.

Revelion cu frații Petreș

Celebrii interpreți de muzică populară din Maramureș sînt o prezență mai mult decît agreabilă, alături pe scenele așezămîntelor de cultură, cit și pe micul ecran. Cînd îți țipurese vreo două de-alea de pe la el, zongorite, uii de (aproape) toate necazurile. Te unge la inimă, ce mai!

Mai demult — dar nu tocmai — pe vremurile alea „bune”, cînd cupitelor de porc li se spuneau „adidași” iar coastelor afumate li se ziceau „țambale”, apăruse o altă invenție în materie de alimentație rațională: cei doi pui la un loc cît pumnul, „Inghesuți” într-o singură pungă. Hazul de necaz al românului a funcționat și de aceasta dată. În limbaj codificat, aceștia au devenit „frații Petreș”. Ca să nu se poată spune că numai partea artistică se bucură de succes, cei doi din pungă au fost raționalizați. Doamne, și ce cozi mai făceam la ei! Mai ceva ca la Sala Palatului. O bună perioadă de timp Petreșii originali nici nu au mai apărut pe scenă. Li rodea invidia sau erau și dumnealor ocupați cu statul la coadă? Asta n-am allat, încă. A dat Dumnezeu și a venit Revelion. Ce bine s-a mîncat în '90! Toți se înghesuiau să ne trîmîță ajutoare. Printre altele, pui belgieni, franțuzești, ungurești, toți grași și gălbiori — nu vineți ca ai noștri — lîne jumulți și ambalați în pungi colorate, de mai mare dragul, Papiouli le mai lipsea. Ehe!, ce vremuri! Ca dovadă că istoria se repeta — nu șe cine a zis-o, da' a zis-o bine, că se mai și potrivește unora! — „frații Petreș” au reapărut în vitrinele frigiderice. Se spune că între actualul ministru al Sănătății — unul și același cu creatorul celebrului sistem de alimentație rațională în timpul regimului de tristă amintire — și această reapariție nu ar fi nici o legătură. Parol, tu! Drept care, în loc de „Plugușor”, vă propunem un nou text: „De-o fi una, de-o fi alta — mai așteaptă nițelus —/vom petrece Revelionul/tot cu „frații Petreș”. Tural!

GREVA CURCANILOR

ȘTIRE: Azi de dimineață, întregul colectiv de curcani al secției a cincea din cadrul Fabricii de mărgelă au intrat în greva generală, în semn de protest față de genocidul ce a fost pus la cale împotriva lor de forțe oculte, destabilizatoare. Întrucît greva curcanilor constituie un eveniment de maximă gravitate, o echipă a redacției noastre s-a deplasat la fața locului pentru a afla noutățile de ultimă oră legate de evenimentul care ne mărcă existenta în aceste zile, punînd în pericol... masa de Anul Nou. Și în... Reforma noastră originală!

REPORTAJ: Trimisul special la fața locului transmite prin satelit: „Ne aflăm stîmîțîi cititori, în curtea secției a cincea a Fabricii de mărgelă, unde azi în ajun de An Nou, un grup de curcani ai muncii, tovarășii... papiouli domant mărgelați au intrat în greva generală. Contactîndu-l pe Curcanul C, lider al sindicatului „Curcanul Pler” din întreprinderea amintită, am aflat că greva este o consecință a prețului mic pe care guvernul Văcă... l-a pus pe cap de curcan sacrificat. „Adică cum dom'le, noi ținem la care ne sacrificăm anual pentru bunăstarea poporu-

Marea mahmureală

Intreb acum, întreb pe fiecare,
Drept, fără frică, fără de fereală:
Vă pun deci, astă dură întrebare:
„Cînd ne-om trezi din marea mahmureală?”
Cu ani vreo trei, în urmă, unii-au zis
Că, în sfîrșit, nu mai e cu fereală
Că neamul ăsta, oropsit de soartă
Și-a revenit din marea mahmureală.
Și au mai zis că-i demn să lase totul
Să lase orice urmă de smînteală
Să lase chiar și viața de-i nevoie
Pentru-a ieși din marea mahmureală.
Dar timpul a trecut, ireparabil,
Și-am reintrat cu toții în scrînteală
Din nou „aplauze” în Parlament
Căci nu vrem să ieșim din mahmureală.
Șireți, ne trombonesc „oameni de bine”
Cum e cu reformarea radicală
Cum e cu marea „cacialma de piață”
Ce-o acceptăm, cuprinși de mahmureală.
Cînd ne-om trezi și noi din mahmureală?
Vă pun deci astă dură întrebare,
Drept, fără frică, fără de fereală,
Intreb merou, întreb pe fiecare.
Un lucru însă tot s-a limpezit
Chiar dacă-n EST sau VEST le „vine-acreală”
Noi, numai noi, prin noi, pînă la urmă
Ne vom desface ferm din mahmureală.
De fapt aceasta e urarea de An Nou,
Cînd bradul strălucește de beteală:
„Hai să-nchinăm o cană de vin bun
Și să ieșim odat' din mahmureală!”.

ULTIMA DORINȚA A
CURCANILOR:
SA MURIM ÎNDOPAȚI!
PREFERĂM PIINEA MUR-
IATĂ ÎN VIN ROȘU. DE-
MISECI!

Ultima oră

Ce și-au tăiat băieții

Cînd aceste rînduri porneau spre tipar, tot printr-un FAX semnat de domnul Gluglu Moț-roșu, președintele UNIUNII DEMOCRATE A CURCANILOR DIN ROMÂNIA, sîntem informați că nu a fost genocid. Toți curcanii pentru acest revelion au murit DE RIS! Fenomenul înde să se extindă în anul 1993 și asupra porcișilor, vacilor, mielilor, gîștelor, pulcuțelor și altor ordăntăni necuvîntătoare, ca urmare a stabilirii cursului de fixing la 460 lei pentru un dolar american.

În fața acestei situații generată de implementarea reformei originale, băieții care au realizat această pagină au hotărît în unanimitate să-și taie... curcanii de pe lista pentru noaptea de Revelion. „Băieții instinctivi”. Amănunte, la noapte. Harșt!

PUBLICITATE

Curcan serios, vîrstă medie, caut curcă prezentabilă, bogată în peac, în vederea căsătoriei. Aștept provincia. Adresați la piață, prima tarabă.

Pagină (a)politică realizată de Horațiu Alexandrescu, Paul Niculescu și Tiberiu Vințan, inspirată „măi dragă” de „Oamenii de bine” S.A. și sponsorizată de firma GUL.

Curcanii ține la viață!
Respectați „drepturile curcanului”, potrivit Cartei ogrăzii!

Plugușorul 1993

Aho, aho, copii și frați
Stați puțin și nu mînați
Grijile deoparte dați
Plugușorul ascultați
Plugușor „durat” în ziar
„ne „răcorim” măcar
„t urind la fiecare
După faptă, după stare.
Vrem ca-n anul care vine
Să-ncercăm trîi mai bine
(Că în anul ce-a trecut
Parcă tot asta am vrut
Și vedem toți ce-a ieșit,
Acum, că e la sfîrșit).
Am avut alegeri mari
Am votat și pe primari
S-au ales consilieri
Tot din cei ce au „fost ieri”

Să-ți fie anul, măi bade,
An fără mineriade
Iar ortacii tăi să știe
Că bănuți n-au cum să vie
Fără muncă-n subteran
(I.e.-a spus-o și Stolojan)
Doar cu jalba în profap

Simți că „te ia cu frisoane”
Te duci vinerea în piață
Pentru carne — două kile —
Dai leafa pe șapte zile
Iară pentru-un kil de șuncă
Leafa pe trei zile — muncă
La tot pasul dai de-un bar
Dar de vrei vreun ac, măcar
Bați orașu-n lung și-n lat
Pîn’ te sature de umblat.
Păl’asta, măi, plugușoare,
Se cheamă privatizare?
Ia — tragem o „urare”
Să se-audă sus și tare
Să pocnim din bice, măi,
Să răsune munți și văi
Poate află înspre seară

Și cu politica-n cap
Punem noi reforma-n faptă
Poate doar la Sfintu’ Așteaptă.
Așadar, bade Miron
Acum de Revelion,
Trag o brazdă și-o urare
S-o priceapă fiecare
Ia pocniți din bice măi
Hai sunați din zurgălăi
Minați, măi!
Hăi, hăi!
Să mai zicem, dragii mei
Mai cu spor, mai cu temei
Noi urări, ca de la frați
Pentru domnii deputați
Care în vreo două luni
Au făcut numai „minuni”
Nici o lege n-au votat
Nici măcar n-au discutat

Și garda financiară
Și se mai uită firtații
Și în autorizații.
Serie-n foaie că-l cizmar
Croitor, brutar, fierar
Iar el și-a deschis un bar
Hal sunați din zurgălăi
Minați, măi!
Hăi, hăi!
Plugușor pornit în lume
Mai aveam multe a spune
De urat am măi ura
Dar ni-i că o insera
Hai la drum, cu Plugușorul

Cu de-a surda s-au certat
Și diurnă au păpat
Școala, presa nu au legi
Iar ei iau lefuri de regl
Țin discursuri ore-ntregi
De nu știi ce s-a-nțelegi
„Cintă” domnul Adrian
Ce-a cîntat tot an de an
Și stăm toți și ne crucim
Ascultîndu-l pe Vadim
Țara-i toată-n sărăcie
Iară dumnealor, bădic,
Dau într-una din bărbie
Fac praf zdravănă simbrie
Și rostesc de la tribună
Cite-n stele și în lună
Plugușor, zi-le pe dată
O „urare” meritată
Și să tragem brazdă, măi
Minați măi,
Hăi, hăi!
Haidem să urăm firtați
Și pentru privatizați
Că în anul ce-a trecut
Prefurile le-au crescut
Pe seama sârăcului
(Ibanu-i ochiul dracului)
Iți cere pruncul, bomboane

Că e mare azi, ogorul
Pentru anul '93
Să urăm și pentru cei
Care sînt oameni cinstiți
Că ei sînt cei mai loviți;
Pentru medicii, inginerii
Și pentru forestierii,
Pentru dascăli și școlarii
Lăcătuși, frezori, strungari,
Meșteri mici și meșteri mari,
Oameni harnici, gospodari,
Pentru cei ce-s militari,
Pentru ceferiști, plugari
Și pentru pensionarii
Tuturor, un an mai bun
Să aveți pline pe masă
Să aveți căldură-n casă
Pruncii să vă crească mari
Sănătoși și plini de har
S-aveți bani în buzunar
S-aveți zilele senine
Necazuri cit mai puține,
Să fie pace în țară,
Pace fie la hotar.
Să dea Dumnezeu cel Sfînt
Numai bine pe pămînt.
LA ANUL ȘI LA MULȚI ANI

Datini de Anul Nou

Anul Nou! Sărbătoare de inimă pentru fiecare om indiferent de meridianul locului unde a văzut lumina zilei. Și fiecare popor a adăugat, cu prilejul intrării într-un nou an, cite un fapt de cultură autentică, menit a îmbogăți cultura spiritualității lumii și a-l reprezenta în concertul valorilor culturale pe locul ce i se cuvine și pe care l-a cîștigat prin muncă.

Moștenitor și păstrător al tradițiilor daco-getice și latine, poporul român a creat, de-a lungul timpurilor fapte de cultură ce dovedesc în primul rînd, că neamul românesc nu este un neam oarecare, ci un neam cu suflet bun și dragoste de bine. Acest fir conducător se regăsește în colindele și urările de Anul Nou (de Sint Vasile), atît în cele ale „flăcăilor cei mari”, pe care le adresează gospodarilor, cit și în folclorul copiilor. „Plugușorul”, „Sorcova”, „Vasilca”, „Chiraleisa” — iată tot aștepta nestemate ale spiritualității noastre. Sînt obiceiuri care amintesc de cultura latină, au deopotrivă influența riturilor solare, păgine, a culturii latine (românii sărbătoreau anul nou la 1 Martie, deci conținutul agrar al textelor ce se spun în cadrul obiceiurilor este pe deplin justificat), precum și a culturii creștine. În cele ce urmează vă prezentăm cîteva din textele urărilor tradiționale ce se fac de Anul Nou.

BUNĂ DIMINEAȚA DE AN NOU!

Bună dimineața de An Nou,
Să trăiți, să înfloriți
Ca merii, ca perii,
Ca timpul primăverii,
Ca toamna cea bogată
De toate-ndestulată
La anu' și la mulți anii

Să trăiți
Să-mbătrîniți
Ca merii
Ca perii
În mijlocul verii
Ca vița de vie
La Sfînta Mărie
Anul Nou ce vine
Cu zile senine
Și cu spor în toate
La anu' și la mulți anii

SEMĂNĂTUR

Să ningă,
Să plouă,
Să picure rouă
Și grîu să-ncolțească,
Bogat să rodească,
S-aducă nădejde
Trecînd de primejdie
Copiii să crească
Mulți ani să-nfiorească,
Ca merii
Ca perii
În mijlocul verii
Sî-n timpul primăverii,
Tare ca piatra,
Iute ca săgeata,
Tare ca fierul,
Iute ca oțelul,
La anul și la mulți anii

TURALEISA

Turaleisa!
Roadă-n grîu
Pină-n brîu
Dînt'on spic, on ochicău
'Nalt ca și casa
Verde ca mătăsa;
Galbăm ca ceara
Dînt'on fir să umple țara

CHIRALEISA

Chiralexa, Doamne!
Grîu de primăvară
Și-n pod și-n cămară
Chiralexa Domn'
Cîte dranițe pe casă
Atîtea băncușe pã masă
Chiralexa, Domn'
Cîți cărbuni în vatră
Atîția pețitori la fată!
Chiralexa, Domne!

SORCOVA

Sorcova
Vesela

Pagină realizată de Horațiu ALEXANDRESCU

Dedicații muzicale pentru noaptea de Revelion

(Program realizat la cererea cititorilor
și sponsorizat de nimeni)

- Domnul Valeriu Butulescu
„Se scuturau toți trandafirii”.
Interpretenza tarafurile reunite din Roman și Severin.
- Domnul primar diplomat inginer Gheorghe Stoicima
„Chanson d'amour” și „Drumurile noastre”
Interpretenza diverși soliști.
- Domnului Dumitru Velea, directorul Teatrului „I.D. Sîmbu”
„Aria calomnicii”
Solist Emil Schmidt, acompaniat de un trio.
- Domnului Ion Dulămița, directorul Casei de cultură
„Ionel, Ionelule”
Interpreți: nea George și alt Ion
- Domnului Miron Cozma
„Iată să-ți arăt Bucureștiul, noaptea” și „Bătuta cu strigături”,
interpreți, grupul „Diamantele negre”.
- Doamnei Viorica Edelhauser, membru al Partidului Radical
Tranzacțional, cu sediul la Budapesta
„Acolo este țara mea”.
Cîntă big bandul Vasileică Teocheș.
- Domnului Gheorghe Marc, directorul fabricii de plîne
„La mura, la Făgădu”
Interpretenză orchestra.
- Prietenui Vasile Pop
„Trecea fanfara militară”
Cîntă formația, dansează ceilalți.
- Domnului Ladislau Huszar, director al RAGCL Petroșani
„Bir, oță, bir!”
Piesă celebră la Petroșani, preluată din folclorul copiilor.
- Domnului Iosif Clizer, patron
„Cine-a pus cîrciuma-n drum”
Interpretenză corul.
- Domnului Adrian Portaso, patron
„Lele de la Orăștie”

RAVAȘE

UNUI INDRAZNET

„Ins, sirese, lumina
la cașeră”;
„două palme”
în pocal.

TURNA

geri
stif

CEFERISTULUI

Radie și cu paharul pentru tine
Așa cum este dat și cum se cere
Și îți urez ca-n anul care vine
Să n-albă nici un tren fatirzierel

UNUI MEDIC ȘPERTAR

A confundat spitalul cu un teatru
Și de aceea s-a gîndit, omicid,
Că n-ar fi rău să joace pe

Rebreanu

Așa că zilnic joacă-n mină

UNUIA DE LA ROMTELECOM

Gîndul meu spre tine vine
Clar și de Revelion
Și-n urez ca-n '93
Să al ton la telefon.

RAGCL-ISTULUI

Îți recomand o oră de lectură
Drept care și-am adus și un cadou
O carte cu poveste polițistă:
„Agentul terrie a murit din
nou!”

RAVAȘE

„IL TORRE PENDENTE DA PISA”

Italianii îl numesc „Torre pendente”, adică „turnul atârnat”. Cert este că, pe toată durata construirii lui, începută în secolul al XII-lea și terminată în secolul al XIV-lea, turnul din Pisa a pornit să se cuibărească și să-și sporească lent înclinarea, care a ajuns azi la aproape 5 metri față de verticală. Și totuși, vizitatorii au avut întotdeauna dreptul să urce cele 292 de trepte din marmură albă ale scării grațiosului edificiu. De la 7 ianuarie 1990, însă, pentru prima dată în istoria lui, turnul a fost închis pentru public.

„Declar turnul închis” a anunțat exploziva Rafaella Carra, tot atât de sobră ca și când ar fi anunțat „Jocurile Olimpice deschise”. Alături de ea, primarul, emoționat, moșmodind la poartă, a întors în sfârșit cheia. Era 15 și 22 de minute, în acea duminică de 7 ianuarie, devenită, în acel moment o zi istorică la Pisa, în toată Italia, în întreaga lume. O zi trăită în înălțimile, pentru că celebra prezentatoare TV, forțată să grăbească ceremonia, din motive de „direct” pentru RAI, a sfârșit prin a lipsi pe toată lumea de vedetele momentului. Primarul, ministrul lucrărilor publice, ultimul vizitator al turnului nu și-au mai putut ține discursurile.

E adevărat că, de multă vreme, tot ce avea legătură cu turnul din Pisa se decidea la Roma. Dar, aceasta a fost o zi istorică pentru că „turnul n-a fost niciodată închis, nici măcar o zi” explică prof. Giuseppe Tonio, administratorul general al turnului. Domnia sa indeplinește această funcție din 1976. „O funcție onorifică”, precizează. Dînsul este medic radiolog la pensie. Predecesorul său era avocat. Sarcina sa constă în a prezida un consiliu din 7 membri al monu-

mentelor din Piața Miracolelor, botezat astfel după cuvintele poetului. Profesorul administrează deci, 50 de lucrători, mai mult de 30 fiind sezonieri, pe timp de vară, pentru un total de 800 mii vizitatori pe an, la 4000 lire biletul. „Torre pendente” este al cincilea monument în ordinea afluenței de vizitatori, din Italia, după Vatican, Pompei, Galeria Oficiului din Florența și Palatul Ducal din Venezia. „De 8 secole se apleacă turnul — spune profesorul — și nu cred că va cădea”. Cei de la Roma nu cred însă același lucru. Ei apreciază că turnul poate să se prăbușească peste un minut sau peste un secol. Așa că s-au hotărât să atace problema. Le-ar trebui ani

pentru a-l reține din înclinare. Fostul președinte al SUA, Hubert Humphrey, propune să fie mutat la țară, pe un sol mai rezistent. Un alt american, miliardar, a găsit o soluție și mai radicală: turnul să fie retezat și să-i fie adus lui...

Un pisanez, specialist în istorie medievală, prof. P. Pierotti a publicat recent o cartică intitulată „Cum să faci să cadă turnul din Pisa?”, ideea principală, fiind aceea că, de câte ori atinge turnul acesta se mai înclină puțin. „Așa a fost în 1838, după ce s-au făcut lucrări la bază, apoi în 1934, când s-a hotărât să se impermeabilizeze solul la temelie. În timpul ultimei perioade de lucru, s-a destabilizat de tot

perna de aer ce-l este necesară să fie ferită și să se obțină apă pentru alimentarea orașului Pisa din altă parte decât propriul subsol. Dar, adaugă prof. Pierotti, turnul ascunde un alt mister, acela al construcției sale. Fiecare piatră este o capodoperă, o sculptură prin ea însăși. Și dacă fiecare din aceste pietre nu ar fi fost atît de savant îmbinată cu celelalte, zidurile s-ar fi prăbușit de mult”.

La Roma va fi numită o comisie, formată din experți, toți mari savanți, despre care se zice însă că nu știu mare lucru despre „torre pendente”.

La Pisa, o dată pe an, doi bărbați, preoții Geor Geri și Bruretto Palla, sînt însărcinați cu o sacră misiune. Împreună cu patru tehnicieni și cu materialul lor, un teodolit, se așează în piață, pe data de 21 iunie. Rămîn aici 9 zile, pînă pe 30 iunie. Nu muncesc decît între orele 6—11 dimineața. Pentru că este intervalul în care soarele formează un con de umbră cu turnul. Datorită acestui petec de umbră, ei pot viza exact imaginea celei de-a șaptea cornișe și astfel să măsoare distanțarea față de anul trecut. „Media anuală de înclinație este de exact 1.19 mm, confirmă preotul Geri. În aceste condiții, pericolul ca turnul din Pisa să se prăbușească este posibil abia peste 250 de ani. Sau cine știe?”.

O știre de ultimă oră ne anunță că putem fi liniștiți. Pericolul prăbușirii turnului nu există. Cunoscutul expert în istoria arhitecturii, Guglielmo de Angelis D'Ossai afirmă în „Corriere della Sera” că turnul poate să reziste în poziția sa înclinată, deoarece a fost voit construit într-o asemenea așezare.

Traducerea și adaptarea
Tiberiu VINȚAN

Din presa straina: Paris Match

ca să-l regleze. Mai întii trebuie ales proiectul cel mai bun. Astfel de proiecte vin din toată lumea, pentru pisanezi asta e ceva normal, deoarece „Turnul din Pisa” e ca marea piramidă, toată lumea are ceva de spus despre el. Pentru a-i împiedica prăbușirea, ar fi suficient, de exemplu, să ridici un alt turn, proptit de primul, ca o soră siameză. Sau, mai mult să-l înconjurăm cu o statuie uriașă, de genul „Statuiei Libertății”, care să-l țină în brațe. Sau un hotel uriaș alipit, prins în cabluri ca un catarg ancorat pe punte. Un englez propune să se distruagă ultimele 3 etaje, pentru a ușura structura. Un italo-american propune să se înghețe împrejurimile, pentru a împiedica solul să se mai afineze. Un japonez e de părere că ar trebui instalat un aparat gigant, care să asigure o „furtună” către monument,

și s-a mișcat în toate părțile. Cu alte cuvinte, timp de un an, turnul a tot dansat. Apoi, a revenit, cuminte, la ritmul său normal de înclinare. Explicația tine chiar de natura solului. Altadata, la Pisa existau mai mult de 100 de turnuri, cam unul pentru fiecare familie mare. La origine, ele trebuiau să se incline toate. Azi au mai rămas în oraș cam 80 de turnuri, din care doar două se înclină: turnul Saint Nicoles, înalt de 34 m și clopotnița turnului Saint Michel de 25 m. În să, fiindcă turnul din Pisa este mai înalt (54,73 metri) și mai ales, mult mai greu, înclinația lui nu a mai putut fi estompată. Or, subsolul este compus dintr-un strat de argilă, avînd deasupra apă care curge. Între 1973—1975 au fost închise toate fântinile particulare din Pisa. Deci, pentru a împiedica scufundarea turnului, trebuie ca

HOROSCOP

CAPRICORN — BOU

Aveți ocazia de a vă pune în valoare farmecul personal și priceperea în arta culinară prin parameții optimi.

VARSATOR — TIGRU

Sufletul dv. e împărțit între casă și drum, iar gîndul sînt nemărturisit cată spre împăca.

PEȘTI — IEPURE

Toată ziua alergați după un păstrăv, iar pe seară pică doar o roșioară...

BERBEC — DRAGON

Dialog incomod pe marginea patului; ceea ce urmează e mult mai... comod.

TAUR — ȘARPE

O petrece memorabilă, începută cu „plinuțe” și încheiată ... goale.

GEMENI — CAL

Atenție la schimbarea „ambalajului” — atunci începe circuitul

RAC — OAI

Pas făcut — punct pierdut. Încercați mersul în mîini!

LEU — MAIMUȚA

Deși, ca sport, mersul pe sîrmă nu vă place, nu veți refuza un joc nevinovat cu o... sîrmă.

FCIOARA — COCOȘUL

De la periniță vi se trage udatul perinii.

BALANTA — CIINELE

Așteptarea e mult mai plăcută decît „marea întîlnire”.

SCORPION — MISTREȚ

Cineva tatoncăză terenul pentru a vă coopta într-un serviciu de rang înalt. Nu ezitați!

SAGETATOR — ȘOBOLAN

Ochii dv. au astăzi o strălucire aparte, care îi face foarte periculoși...

ASOCIAȚIA HANDICAPAȚILOR „LIBERTATEA”

Valea Jiului, urează membrilor și colaboratorilor, un An Nou fericit,

„LA MULȚI ANI!”

Societatea Instalații Service S.R.L.

Inregistrată la Registrul Comerțului
sub nr. J20/232/1991

ANGAJEAZA

direct sau prin transfer, specialiști în depanarea și întreținerea ascensoarelor.

Condiții de muncă și salarizare avantajoase.

Relații la telefon 543588, zilnic între orele 15—18.
(Factura nr. 892)

Societatea Comercială DEGEKA IMPEX S.R.L.

Petroșani

cu ocazia sărbătorilor de iarnă și sfîrșitului de an, urează tuturor colaboratorilor și clienților, sărbători fericite, „La mulți ani!” și un An Nou fericit. (3749 bis)

Important

Următorul număr al ziarului nostru apare marți, 5 ianuarie 1993.

ECHIPA DE SERVICIU

Secretar de redacție

Ștefan CIMPOI

Responsabil de număr

Tiberiu SPĂTARU

Corectura:

Emilia ACHIREI și Viorica FIRȚULESCU

Colidianul de opinii și informații al
Văii Jiului „ZORI NOI” este realizat de
SOCIETATEA COMERCIALĂ

„ZORI NOI” S.A.

Inflințată conform Deciziei nr. 208/12.06.1991,
a Prefecturii Județului Hunedoara.

Director

MIRCEA BUJORESCU

MICA PUBLICITATE

DIVERSE

ASOCIAȚIA Familia Emigranților Bellunezi Jiu-Piave, urează tuturor membrilor, „La mulți ani!”. (6131)

COLECTIVUL restaurantului „Prietenia” urează patronului Eftimie Lucian, cu ocazia Anului Nou, sănătate, fericire, succese în afaceri și „La mulți ani!”. (6127)

SOCIETATEA Comercială CESTIROM SRL Peirila urează tuturor colaboratorilor și clienților, sărbători fericite și „La mulți ani!”. (6427)

SC PORTASE COMEX SRL angajează lucrătoare comercială, aspect plăcut, fără obligații și femeie de serviciu. Relații, la sediul firmei, Petroșani, Avram Iancu, 12. (6407)

SC COSET IMPEX SRL angajează femeie de serviciu (45—60 ani). Telefon 543525. (6429)

COMEMORARI

FAMILIA Suciu, anunță cu aceeași durere în suflet, trecerea unui an de la decesul celui care a fost un bun soț, tată, socru și bunic

SUCIU ALEXANDRU (TUTU)

Te vom plînge mereu. (6421)

S-AU SCURS 6 săptămîni de tristețe de cînd ne-a părăsit pentru totdeauna cea care a fost o minunată mamă

PREDA ANA

Nu te vom uita niciodată. Fiul Petre, nepoata Irina și nora Tamara. (6424)

AU TRECUT 20 de ani de cînd ne-a părăsit pentru totdeauna, la numai 48 ani, scumpa noastră mamă, bunică, soacră și soție

EPUREANU CONSTANȚA

O vom păstra veșnic în inimile noastre. Familia Epureanu Aristide. (6425)

SOACRA și nepoții Camella și Cristlan amintesc că s-au scurs 5 ani de cînd dragul lor ginere și unchi

SPINOCHÉ MIRCEA

a plecat pe drumul fără întoarcere.

Amintire veșnică. (6426)

Scoala de Conducere Auto „Busuioc”

Str. 1 Decembrie, bl. 57,
sc. 1, ap. 15, Petroșani
primește înscrieri pentru
școlarizarea în practica
conducerii autoturismelor.
Informații la telefonul
545155.

Urează tuturor cunoștințelor, colaboratorilor, examinatorilor, foștilor, actualilor și viitorilor elevi, multă sănătate, îndeplinirea tuturor dorințelor, circulație fără evenimente rutiere și
LA MULȚI ANI

DECES

SOTUL și nepoții Ica, Nelu, Lavinel, Rodica și copiii lor, anunță, cu durere, încetarea din viață a scumpei lor

NICOLA ROZALIA

Înmormîntarea are loc ora 13. Corlegiul funerar pleacă de la domiciliu. (61...)

REDACȚIA ȘI ADMINISTRATIA

Petroșani str. Nicolae Bălcescu

Telefoane: 511662 (director-redacție)

545972 (director executiv-redacție)

difuzare), 541663, 542464 (5...)

TIPARUL: Tipor

Nicolae Bălcescu